

Nichita Stănescu

1933-1983

Nichita Stănescu

TUNELUL ORANJ

Editura

PRUT INTERNAȚIONAL

CUPRINS

Cântec de iarnă	5
Vârsta de aur a dragostei	6
Leoaică tânără, iubirea	7
Poem	8
Emoție de toamnă	9
Quadriga	10
Cântec	11
Artemis	12
Trist cântec de dragoste	13
Elegia întâia	14
Elegia a doua, getica	17
A treia elegie	18
A patra elegie	23
A cincea elegie	26
A șasea elegie	27
A șaptea elegie	28
Elegia a opta, hiperboreana	30
Elegia oului, a noua	34
Omul-fantă	36
Elegia a zecea	39
A unsprezecea elegie	43
Ideea cu gură	49
Miza pe nenăscuți	51
Marele canion	52
Somnul cu ferăstraie-n el	53
Menhir	54
Plonjeu	55
A mirosi o floare	56
Ritual de iarnă	58
Lupta cu vulturul	59
Frunză verde de albastru	60
Orologiu cu statui	64

Cântec	65
Îngerul cu o carte în mâini	66
Președintele Baudelaire	69
Un soldat	70
Pea	71
Lupta lui Iacob cu îngerul sau despre ideea de „tu“	73
Lupta ochiului cu privirea	76
Lupta inimii cu sângele	78
Cina cea de taină	82
Cântec	83
Bufonul și moartea	84
Fruite înainte de a fi mâncate	85
Necuvintele	86
Al meu suflet, Psychée	87
Trei cai	88
Dulce cupa mea de piele	89
Acest bloc de nervi	91
În dulcele stil clasic	92
Scurtă baladă	93
Ziceți	94
Numai o clipă	95
Sete	96
Pasărea verișoară	97
De dragoste	98
A mea	99
Soldatul și pasărea	100
A cumpăra un câine	101
Poetul ca și soldatul	102
Caleașca pentru fluturi	104
Tragere la sorți	105
Dialogul calului cu bunul Dumnezeu	106
Schimbarea la față	107
Plus unu mai puțin	110
Menuet	112

Respect pentru oameni și cărți

Rugăciunea	113
Pânza de păianjen de Goya	114
Matematica poetică	116
Ah, dacă.....	119
Icoană pe sticlă	120
Bate întotdeauna alt clopot	121
Starea de a fi	122
Cântec	123
Nimic nu este altceva	124
Altă matematică	126
Alunecarea gândului	127
Rărirea lucrurilor	129
Pastel de iarnă	130
Descripție	131
Baladă	132
Pean	133
Amintiri de când eram piatră	134
Prăbușirea unui vultur într-un om	136
La nord de nord	137
Dezimblânzirea	138
Autoportret	139
Hieroglifa	140
Greșirea cerului	141
Săgetarea cerbului strețin și harponarea peștelui Vidros	142
Daimonul meu către mine	144
Lecția despre cub	146
Papirus cu lacune	147
Cele patru coerențe fundamentale	150
Pușca	153
Tocirea	154
Evocare	155
Încercarea lui Iov	156
Neobișnuitul firesh	157
Neînțelegerea acceptată	158

Calul Troian	159
Cheile	160
Cântec	161
Schimbarea la față	162
Vedenia	163
Evangeliiile toamnei	164
Euclid și soldatul latin	165
Lecția despre cerc	166
Prin tunelul oranj (II)	167
Mozart și câinele spaniol (nod 21)	168
Semn 21	169
Nod 30	170
Semn 22	172
Autoportret	173
La vulture	174
* * * [<i>Jupiter se gândește numai în cai și în greci...</i>]	175
Ultima	176
Dialog cu Oda în metru antic	177
Acasă	178
Mit	179

*Amintiri nu are decât clipa de-acum.
Ce-a fost într-adevăr nu se știe.
Morții își schimbă tot timpul între ei
numele, numerele, unu, doi, trei...
Există numai ceea ce va fi,
numai întâmplările neîntâmpate,
atârând de ramura unui copac
nenăscut, stafie pe jumătate...
Există numai trupul meu înlemnit,
ultimul, de bătrân, de piatră.
Tristețea mea aude nenăscuții câini
pe nenăscuții oameni cum îi latră.*

Nichita Stănescu

CÂNTEC DE IARNĂ

Ești atât de frumoasă, iarna!
Câmpul întins pe spate, lângă orizont,
și copacii opriți, din fuga crivățului...
Îmi tremură nărilor
și nici o mireasmă,
și nici o boare,
doar mirosul îndepărtat, de gheață,
al soriilor.
Ce limpezi sunt mâinile tale, iarna!
Și nu trece nimeni,
doar sorii albi se rotesc liniștit, idolatru
și gândul crește-n cercuri
sonorizând copacii
câte doi,
câte patru.

VÂRSTA DE AUR A DRAGOSTEI

Mâinile mele sunt îndrăgostite,
vai, gura mea iubește,
și iată, m-am trezit
că lucrurile sunt atât de aproape de mine,
încât abia pot merge printre ele
fără să mă rănesc.

E un sentiment dulce acesta,
de trezire, de visare,
și iată-mă, fără să dorm,
aievea văd zeii din fildeș,
îi iau în mână și
îi înșurubez răsând, în lună,
ca pe niște mânere sculptate,
cum trebuie că erau pe vremuri,
împodobite, roțile de cârmă ale corăbiilor.

Jupiter e galben, și Hera
cea minunată e argintie.
Izbesc cu stânga-n roată și ea se urnește.
E un dans, iubito, al sentimentelor,
zeițe-ale aerului, dintre noi doi.

LEOAICĂ TÂNĂRĂ, IUBIREA

Leoaică tânără, iubirea
mi-a sărit în față.
Mă pândise-n încordare
mai demult.
Colții albi mi i-a înfipt în față,
m-a mușcat leoaica, azi, de față.

Și deodată-n jurul meu, natura
se făcu un cerc, de-a-dura,
când mai larg, când mai aproape,
ca o strângere de ape.
Și privirea-n sus țâșni,
curcubeu tăiat în două,
și auzul o-ntâlni
tocmai lângă ciocârliei.

Mi-am dus mâna la sprânceană,
la tâmplă și la bărbie,
dar mâna nu le mai știe.
Și alunecă-n neștire
pe-un deșert în strălucire,
peste care trece-alene
o leoaică arămie
cu mișcările vicleane,
încă-o vreme,
și-ncă-o vreme...

POEM

Spune-mi, dacă te-aș prinde-ntr-o zi
și ți-aș săruta talpa piciorului,
nu-i așa că ai șchiopăta puțin, după aceea,
de teamă să nu-mi strivești sărutul?...

EMOȚIE DE TOAMNĂ

A venit toamna, acoperă-mi inima cu ceva,
cu umbra unui copac sau mai bine cu umbra ta.

Mă tem că n-am să te mai văd, uneori,
că or să-mi crească aripi ascuțite până la nori,
că ai să te ascunzi într-un ochi străin,
și el o să se-nchidă cu-o frunză de pelin.

Și-atunci mă apropii de pietre și tac,
iau cuvintele și le-nec în mare.
Șuier luna și o răsar și o prefac
într-o dragoste mare.

QUADRIGA

lui Mihai Eminescu

Șuieră o quadrigă pe câmpia
secundelor mele.

Are patru cai, are doi luptători.

Unul e cu ochii-n frunze, altul
cu ochii în lacrimi.

Unul își ține inima înainte, în cai,
altul și-o târăște peste pietre, în urmă.

Unul strânge frâiele cu mâna dreaptă,
altul tristețea în brațe.

Unul e neclintit, cu armele,
celălalt cu amintirile.

Șuieră o quadrigă pe câmpia
secundelor mele.

Are patru cai negri, are doi luptători.

Unul își ține viața în vulturi,
altul își ține viața în roțile rostogolite,

și caii aleargă, până când sparg cu boturile
secunda,

aleargă-n afară, aleargă-n afară
și nu se mai văd.

CÂNTEC

Amintiri nu are decât clipa de-acum.

Ce-a fost într-adevăr nu se știe.

Morții își schimbă tot timpul între ei
numele, numerele, unu, doi, trei...

Există numai ceea ce va fi,
numai întâmplările neîntâmpate,
atârând de ramura unui copac
nenăscut, stafie pe jumătate...

Există numai trupul meu înlemnit,
ultimul, de bătrân, de piatră.

Tristețea mea aude nenăscuții câini
pe nenăscuții oameni cum îi latră.

O, numai ei vor fi într-adevăr!

Noi, locuitorii acestei secunde,
suntem un vis de noapte, zvelt,

cu-o mie de picioare alergând oriunde.

ARTEMIS

Tigrii sunt zvelți, fiindcă-i iubește ea.
Ea e Artemis! Ea poate, ea știe.
Palisandrii se-nchină cu umbră grea,
când trece și sună sandaua ei vie.
Ea-și ține inima în trupul meu
și coama și-o ține în ramuri.
E arcul ei vertical curcubeu!
De degete-i flutură flamuri.
Ea e Artemis! Vorbește când vrea.
Tace când vrea, ca delfinii.
Ea vede zigzaguri numai de stea
și gândește ca iarba, în linii!
Ea-și ține timpul în reci nisipuri
dintr-o clepsidră de noapte-zi.
Dacă vrea ea, pe chip, șapte chipuri
ca ale mele-i pot străluci!

TRIST CÂNTEC DE DRAGOSTE

Numai viața mea va muri pentru mine-ntr-adevăr,
cândva.
Numai iarba știe gustul pământului.
Numai sângelei meu îi e dor, într-adevăr,
de inima mea, când o părăsește.
Aerul e-nalt, tu ești înaltă,
tristețea mea e înaltă.
Vine o vreme când mor caii.
Vine o vreme când se-nvechesc mașinile.
Vine o vreme când plouă rece
și toate femeile poartă capul tău
și rochiile tale.
Vine și o pasăre mare, albă,
care ouă pe cer luna.